

Beantwoording technische vragen beeldvormende bijeenkomst 9 september 2026 – Brabantbrede beleidsrijke wijzigingen Waterschapsverordening

I. Technische vragen waarvan tijdens de beeldvormende bijeenkomst is afgesproken deze achteraf schriftelijk te beantwoorden.

Wilma Kwinten (WaW)

Vraag

Verzoek verstrekken van de informatie van de participatiewebsite.

Antwoord

De informatie over het participatieproces is te vinden op www.brabantsewaterschapsverordening.nl. Voor drie van de vier Dommelspecifieke wijzigingen gaf deze website onverhoopt een foutmelding. Dit moet uiteraard worden gecorrigeerd. Hierbij ontvangt u ook via deze weg de informatie die op de website stond voor deze wijzigingen.

Algemene stop op de realisatie van nieuwe putten

- Wat verandert er?

We staan in alle gebieden geen nieuwe grondwateronttrekkingen meer toe voor:

- o beregenen van grasland,
- o beregenen van akkerbouw, vollegronds tuinbouw, vollegronds boomteelt, glastuinbouw, container- en substraatteelt
- o overige grondwateronttrekkingen

In het antwoord op de vraag “Hoe is het nu geregeld?” zijn de verschillende doelen voor onttrekkingen opgenomen.

- Hoe is het nu geregeld?

Het boren van nieuwe grondwaterputten is in sommige gebieden toegestaan d.m.v. een vergunningplicht of meldplicht. Dit geldt voor: buiten beschermd gebied, attentiegebied, invloedsgebied Natura 2000 of beperkt invloedsgebied natura 2000.

In de regels die nu gelden, zijn geen specifieke regels opgenomen voor het boren van putten. Er zijn voorwaarden opgenomen voor grondwateronttrekkingen. Hierin onderscheiden we de volgende doelen voor onttrekkingen:

1. Drainage
2. Beregenen van grasland
3. Beregenen voor akkerbouw, vollegronds tuinbouw, vollegronds boomteelt, glastuinbouw, container- en substraatteelt
4. Brandblusvoorzieningen
5. Tijdelijke bronbemalingen
6. Grondwatersanering
7. Veedrenkputten en overige grondwateronttrekkingen

- Waarom verandert dit?

De aanpassing zorgt voor minder grondwateronttrekkingen. Dat leidt tot minder daling van grondwater.

- Wat betekent dit?

Nieuwe grondwateronttrekkingen zijn niet meer mogelijk voor beregenen en voor overige onttrekkingen in alle gebieden.

Verankering reserveringsgebieden waterberging

- Wat verandert er?

De begrenzing reserveringsgebieden waterberging uit de provinciale omgevingsverordening nemen we over als nieuw werkingsgebied. We gebruiken dezelfde regels als voor waterbergingsgebieden (art. 4.2):

Artikel 4.2 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een bergingsgebied:

- a. het maaiveld te verhogen;*
- b. een waterkerende constructie aan te brengen, te wijzigen of te verwijderen; of*
- c. een bouwwerk aan te brengen of te wijzigen als daardoor het waterbergend vermogen afneemt.*

- Hoe is het nu geregeld?

Reserveringsgebieden waterberging zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Dit zijn gebieden die volgens onze modellen vaker dan 1x100 jaar overstromen. Dit heeft geen doorwerking richting grondeigenaren.

Reserveringsgebieden waterberging moeten daarom ook in gemeentelijke omgevingsplannen worden opgenomen. Dit is niet overal zo. Bij ongewenste ontwikkelingen zijn we volledig afhankelijk van de gemeente: in hoeverre maken zij, al dan niet in overleg met ons, deze ongewenste activiteiten mogelijk.

- Waarom verandert dit?

We willen voorkomen dat er ontwikkelingen plaatsvinden in de reserveringsgebieden voor waterberging. Daardoor wordt het bergend vermogen beperkt. Er kan afwenteling plaatsvinden en daarmee risico's op wateroverlast.

- Wat betekent dit?

Bepaalde ontwikkelingen (zoals het ophogen van gronden) zijn in reserveringsgebieden waterberging niet meer mogelijk zonder vergunning. Volgens de huidige beleidsregels voor bergingsgebieden is onder voorwaarde nog wel ophoging in combinatie met compensatie van de waterberging mogelijk. Dat willen we niet meer.

Geen nieuwe geïsoleerde wateren graven

- Wat verandert er?

Het graven van nieuw oppervlaktewater, zoals vennen of plassen, die dieper zijn dan de gemiddeld hoogste wintergrondwaterstand maken we vergunningplichtig en staan we alleen toe als er geen verdrogend effect is. Dit geldt voor alle gebieden. Poelen zijn een uitzondering; die vallen onder de algemene regels.

- Hoe is het nu geregeld?

Het is verboden zonder een omgevingsvergunning een nieuw oppervlaktewater te graven. Het verbod geldt niet voor het graven van nieuw oppervlaktewater buiten de beschermingszone bij een A-water en buiten beschermd gebied, attentiegebied en

beekdal, als daardoor geen directe verbinding ontstaat tussen verschillende peilvakken. Deze uitzondering geldt niet als het om A- of B-water gaat.

- Waarom verandert dit?

Oppervlaktewater heeft een drainerende werking. Dat kan leiden tot daling van grondwater. Door een vergunningplicht wordt dit beperkt.

Oppervlaktewater verdampt sneller dan grondwater. De verdamping van water wordt door het instellen van een vergunningplicht beperkt.

Voor de aanleg van oppervlaktewater worden graafwerkzaamheden verricht. Hierbij is een kans dat er waterscheidende lagen worden doorbroken, dit heeft impact op grondwaterstromingen.

- Wat betekent dit?

De gevolgen zijn afhankelijk van de functie waar het oppervlaktewater voor bedoeld is.

Het blijft mogelijk om oppervlaktewateren aan te leggen, als aangetoond kan worden dat de impact op het grondwater beperkt is. Het doel is vooral om zicht te hebben op de impact op het grondwater. Om daarmee een doelmatige afweging te maken bij vergunningverlening, met ruimte voor maatwerk. We verwachten dat consequenties zeer beperkt zijn.

Maarten DeWachter (WN)

Vraag

Begripsbepaling van retourbemaling in de Waterschapsverordening. Betreft dit in de grond brengen, infiltreren op het maaiveld of ook herbruik?

Antwoord

In de ontwerp waterschapsverordening is nog geen begripsbepaling opgenomen voor retourbemaling. Bij het verwerken van de ontwerp waterschapsverordening naar definitieve waterschapsverordening wordt hiervoor een begripsbepaling opgenomen. Dit vraagt nog verdere afstemming met de andere Brabantse waterschappen.

Wim van der Hulst (CDA)

Vraag

In hoeverre is voorafgaand aan het opstellen van de ontwerp-Waterschapsverordening afgewogen dat nieuwe vergunningsplichten leiden tot administratieve lasten (VTH)? Waarom geen algemene regels? Wat is de sturingsfilosofie?

Antwoord

Deze afweging heeft plaatsgevonden. Hiervoor zijn ook enkele regels gewijzigd. Tegelijkertijd wordt erkend dat er regels bijkomen, wat leidt tot extra administratieve lasten. Per wijziging is op basis van doelmatigheid afgewogen of, en zo ja op welke wijze, een onderwerp in de waterschapsverordening kan worden opgenomen.

II. Technische vragen schriftelijk ingediend na de beeldvormende bijeenkomst.

Gerrit Verhoeven (CDA)

Vraag

Is het mogelijk om in de WSV op te nemen dat water wat in bebouwd gebied geïnfiltreerd moet worden (80 mm) dat dit ook mag in het landelijk gebied?

Je kan zo een opdracht voor de stad neerleggen tegen betaling in het landelijk gebied via groene en blauwe diensten bijvoorbeeld of waterberging in natuurgebieden. Dit moet dan wel komen bovenop wat er nu al gebeurt.

Antwoord

Ja, juridisch en beleidsmatig is dat in beginsel mogelijk, maar daarvoor zou de systematiek van de Waterschapsverordening wel expliciet ruimte moeten bieden.

De huidige 80 mm-eis is doorgaans gekoppeld aan het uitgangspunt dat de toename van afstromend hemelwater door verharding wordt gecompenseerd binnen hetzelfde gebied of stroomgebied. Daarachter zitten doelen als: voorkomen van wateroverlast ter plaatse; vasthouden van water waar het valt; beperken van piekafvoeren en versterken van de lokale grondwateraanvulling.

Helen de Rooij (PvdD)

Vraag 1

Wat is de inhoudelijke onderbouwing van de 100mm compensatie? Zit daar een berekening achter en zo ja kunnen wij die krijgen?

Antwoord

Zie hiervoor de hydrologische uitgangspuntennotitie: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2026-27918/1/bijlage/exb-2026-27918.pdf>.

Vraag 2

Wat zijn de nadelen /gevolgen voor de watertransitie en de doelen van het waterschap van het voor het bebouwd gebied aanpassen van 100mm naar 80mm? Zowel op korte- als langetermijn?

Antwoord

Het verlagen van de compensatie-eis van 100 mm naar 80 mm in bebouwd gebied betekent dat minder hemelwater wordt vastgehouden, geïnfiltreerd of geborgen bij nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor neemt de afvoer naar het regionale watersysteem toe en wordt een deel van de neerslagbelasting afgewenteld op oppervlaktewater.

Op korte termijn kan dit leiden tot een grotere belasting van het regionale watersysteem tijdens piekbuien en minder ruimte om neerslag lokaal vast te houden. Ook wordt minder invulling gegeven aan het principe van water en bodem sturend.

Op lange termijn vermindert een lagere compensatie-eis de bijdrage van stedelijke ontwikkelingen aan de watertransitie en aan het vergroten van de sponswerking van het gebied. Hierdoor wordt het lastiger om het watersysteem klimaatbestendig en robuust in te richten voor de verwachte toename van extreme neerslag en langere perioden van droogte.

Daarnaast neemt de kans toe dat in de toekomst aanvullende maatregelen nodig zijn om dezelfde mate van bescherming en veerkracht van het watersysteem te realiseren.

Vraag 3

Kan er uitgelegd worden hoe sommige maatregelen uit de waterschapsverordening raken aan de gemeentelijke bevoegdheden?

Antwoord

Sommige maatregelen uit de waterschapsverordening, zoals de verplichting om extra waterberging te realiseren bij een toename van verhard oppervlak, hebben een directe relatie met gemeentelijke bevoegdheden. Gemeenten zijn immers verantwoordelijk voor de ruimtelijke inrichting van hun grondgebied en nemen besluiten over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen en buiten bestaand bebouwd gebied.

De waterschapsverordening schrijft echter niet voor waar of op welke wijze een ontwikkeling ruimtelijk moet worden ingericht. De verordening stelt uitsluitend randvoorwaarden vanuit het watersysteem, bijvoorbeeld dat voldoende compenserende berging moet worden gerealiseerd om nadelige gevolgen voor het regionale watersysteem te voorkomen. Het blijft vervolgens aan de gemeente en initiatiefnemer om binnen de ruimtelijke planvorming te bepalen hoe en waar aan deze voorwaarden invulling wordt gegeven.

Binnen bebouwd gebied kan dit betekenen dat bij herstructurering, inbreiding of uitbreiding ruimte moet worden gereserveerd voor maatregelen als waterberging, infiltratievoorzieningen of andere vormen van waterrobuuste inrichting. Daarmee beïnvloeden de regels uit de waterschapsverordening de beschikbare ruimtelijke ontwikkelingsruimte, maar zij treden niet in de gemeentelijke bevoegdheid om de ruimtelijke afweging te maken. De regels borgen dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan een klimaatbestendig en robuust water- en bodemsysteem en voorkomen dat wateroverlast of afwenteling op andere gebieden ontstaat.

Daarbij is het van belang onderscheid te maken tussen een doelvoorschrift en een middelvoorschrift. Het waterschap kan een waterbergings- of compensatieopgave voorschrijven vanuit zijn taak voor het watersysteem. Wanneer echter één specifieke maatregel, zoals infiltratie in de bodem, wordt voorgeschreven, moet zorgvuldig worden bezien hoe dit zich verhoudt tot bevoegdheden van de gemeente als bevoegd gezag voor bodemlozingen (infiltratie) en lokale omgevingsplanregels.

Vraag 4

Jullie hebben aangegeven dat er een risico is op extra kosten door een toename van de benodigde capaciteit voor de vergunningaanvragen. Is het juridisch mogelijk om dat te bekostigen via leges? Zoals dat ook gebruikelijk is voor vergunningaanvragen bij gemeentes. Zo nee, waarom niet.

Antwoord

Juridisch is bekostiging via leges mogelijk voor waterschappen, maar niet zolang Waterschap De Dommel geen legesverordening heeft vastgesteld die hiervoor een grondslag biedt. Daarom is in de huidige situatie geen directe kostendoorberekening aan vergunningaanvragers mogelijk.

Vraag 5

Is gekeken naar welke extra regels andere waterschappen in hun verordening hebben gezet, zoals Amstel gooi en vecht, en welke punten daarvan hebben wij specifiek niet opgenomen en waarom? Wat zijn de verschillen?

Antwoord

Met name voor de regels rondom verhard oppervlak, is gekeken naar de wijze waarop andere waterschappen dit onderwerp in hun verordening hebben geregeld. Daarbij zijn geen specifieke bepalingen één-op-één overgenomen. De regelingen van andere waterschappen zijn vooral gebruikt als inspiratie bij het opstellen van de voorgestelde wijzigingen. Hieruit blijkt dat voor dit onderdeel verschillende systematieken worden toegepast.

Vraag 6

“Bovendien sluit de verordening juridisch en technisch niet goed aan op de Omgevingswet, waardoor de kwaliteit en toepasbaarheid van de regelgeving onder druk komen te staan.” Wat wordt met deze zin bedoeld? Hoe sluit het niet goed aan op de omgevingswet en wat is ervoor nodig dat wel te laten doen?

Antwoord

Met deze zin wordt bedoeld dat de huidige waterschapsverordening in de basis nog grotendeels is opgebouwd vanuit het oude denkkader en de oude regelgeving, terwijl de Omgevingswet een andere systematiek en werkwijze vraagt. In de huidige verordening worden het oude denkkader, dat vooral gericht is op waterafvoer, en het nieuwe denkkader van de watertransitie gecombineerd. Hierdoor ontstaat een verordening die niet altijd logisch, integraal en toekomstbestendig is ingericht.

Daarnaast sluit de verordening juridisch en technisch onvoldoende aan op de systematiek van de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit, toepasbaarheid en digitale functionaliteit van de regels. Ook de juridische doorvertaling van regels brengt momenteel risico's met zich mee en de vertaling naar informatiesystemen is complex en tijdrovend.

Om dit te verbeteren is meer nodig dan het opnieuw aanpassen van afzonderlijke regels. Een correcte implementatie van de huidige beleidskeuzes vraagt om het opstellen van een nieuwe waterschapsverordening in plaats van het verder wijzigen van de bestaande verordening. Daarbij kunnen de regels vanaf de basis worden ingericht volgens de systematiek van de Omgevingswet, beter worden aangesloten op de doelen van de watertransitie en beter toepasbaar worden gemaakt binnen het DSO en de uitvoeringspraktijk.